

PREDSTAVLJANJE RADIO I RADI OPREMU

Ovde vam nudimo niz aktivnosti kako biste na zabavan i participativan način predstavili radio i materijal posvećen njemu.

ŠTA JE RADIO

Trajanje 5 to 10 minuta

Učesnici 5 to 15

Ciljevi

- Stvorite zajedničko razumevanje šta je radio
- Počnite da olakšavate razmenu među ljudima

Oprema

- Karton, papir
- Olovka, marker

Instrukcije

Stanite u krug. Zamolite ljudе da naizmenično izgovaraju prvu reč koja im padne na pamet kada pomisle na reč «radio». Zapišite ove reči na flipčart. Možete učiniti nekoliko krugova da biste ohrabrili ljudе da budu kreativniji i da razmišljaju van okvira.

Zatim zamolite učesnike da se uparuju, bez promene mesta. Jedan od dva čoveka stoji sa osobom sa desne strane u krugu. Prva osoba izgovara reč «radio», par odgovara prvom rečju koja im padne na pamet. Zatim prva osoba kaže novu na osnovu poslednje izgovorene reči, itd. Posle nekoliko okreta, pitajte svaku grupu za poslednju reč koju ste upravo izgovorili i zapišite je na flipčart.

Ponovite prethodna uputstva, ali promenite parove.

Zatim recite nekoliko reči o radiju i načinu na koji se emituje:

„Radio se može emitovati uživo ili snimiti. Audio sadržaj - kao što je emitovanje - tradicionalno se emituje elektromagnetskim talasima na datoј frekvenciji (kao što je to slučaj na radiju, u automobilu itd.). Međutim, zvukovi se mogu emitovati i putem interneta - na primer na društvenim mrežama. Upravo je ovaj pristupačni striming radio reč «podcast»: pristup besplatnom audio sadržaju koji možete slušati bilo gde i bilo kada.

Postoji nekoliko načina za snimanje zvuka pre nego što se pusti. Na primer, možete snimiti emisiju kada upoznate različite ljude u radijskom studiju. Ali možete i sami sa mikrofonom i diktafonom da obavite intervjuje i mikro-trotoare.

Zvučni zapisi se tada obično uređuju (odnosno sastavljaju različiti elementi) na namenskom softveru. To može biti jednostavno uređivanje (poput uklanjanja spoljašnje buke ili uređivanje dužine) ili složenije uređivanje. Na zahtev novinara, osoba zadužena za montažu (uopšte, zvučni reditelj) može da doda glas koji će biti zajednička nit između različitih zvučnih isečaka, kao i muzike ili zvučnih pejzaža.”

Variante (1)

- ① Stanite u krug. Zamolite ljudе da naizmenično izgovaraju prvu reč koja im padne na pamet kada pomisle na reč radio. Zapišite ove reči na flipčart.
- ② Zatim zamolite učesnike da se uparuju, bez promene mesta. Jedan od dva čoveka stoji sa osobom sa desne strane u krugu. Prva osoba odgovara na pitanje «da li voliš radio?» dok ga drug sluša dva minuta. Tada se uloge menjaju.
- ③ Ponovite operaciju, ali pitanje zamenite sa «koja je vaša poslednja memorija u vezi sa radijem?»
- ④ Ponovite postupak, ali promenite pitanje u «Kad biste mogli da dobijete nešto na radiju, šta bi to bilo?»
- ⑤ Napravite isti zaključak kao u prethodnoj aktivnosti.

Variante (2)

Zamolite učesnike da kažu nešto o tome šta im se dopada na radiju. Svaka rečenica treba da dovede do nove ideje. Napišite ključne reči na tablu i pročitajte ih zajedno.

SNIMANJE ZVUKA SA JEDNIM MIKROFONOM

Trajanje 15 to 20 minuta

Učesnici 5 do 15

Ciljevi

- Probudite radoznamost učesnika
- Upoznajte učesnike sa radio opremom
- Naučite učesnike da snimaju zvuk

Oprema

- Ovde je idealno da imate različite prenosne snimače (najmanje jedan po paru ili tročlani, u zavisnosti od vašeg budžeta). Na primer, možete ponuditi:
 - Nekoliko vrsta zuma H1n, H2n
 - Nekoliko vrsta zuma H4n ili H5
 - Jedan ili dva tipa zuma H6
 - Postavite onoliko slušalica i vetrobrana koliko ima snimača na stolu.

Takođe planirajte i vreme povratka:

Zvučnik

kabl sa dvostrukim priključkom za povezivanje Zooma sa zvučnikom.

Ako nemate budžet, ponudite za korišćenje mobilne telefone!

Priprema

Stavite različite uređaje na sto tako da budu vidljivi svima.

Instrukcije

Zamolite učesnike da formiraju parove ili trinome u zavisnosti od broja snimača koje imate.

Objasnite grupi da će ih upoznati sa materijalima koji su potrebni za snimanje jednog mikrofona. Na primer, za snimanje osobe tokom intervjeta, tokom mikro-trotoara ili za snimanje ambijentalnih zvukova. Recite učesnicima da su za ovu vrstu snimanja potrebnii audio

snimač, slušalice i mikrofon. Mogu koristiti jednostavnu opremu (poput mobilnog telefona), kao i složeniju i skuplju opremu (poput one na stolu). Idealno je koristiti prenosne snimače marke Zoom koji imaju ugrađene mikrofone - jednostavniji su za upotrebu, lako prenosivi i snimaju odličan zvuk.

Zatim zamolite ljude da sa stola uzmu diktafon, slušalice i vetrobran.

U parovima ili tri osobe moraju smisliti kako uključiti uređaj i postaviti ga kako bi mogli snimati. Prođite kroz svaku grupu da biste proverili da li sve ide dobro. Zatim im možete pokazati kako radi diktafon koji koriste.

Neka naizmenično snimaju jedno jednostavno pitanje, poput: „Kad biste mogli da izaberete moć superheroja, koja bi to bila?“, „Koji je vaš najbolji odmor?“, „Šta volite da radite da biste se opustili?“ Svaka osoba mora u jednom trenutku imati diktafon u rukama i pobrinuti se za tehnički deo.

Dajte im vremena da ponovo preslušaju snimak u slušalicama.

Vratite se kao velika grupa. Zatim možete pokazati kako radi Zoom H4n snimač i kako snimiti zvučni zapis tokom intervjeta (pogledajte dodatak).

Varijante

Umesto da pozovete učesnike da se registruju, ponudite im da snime različite zvukove (buka lupanja vrata, pucanje prstima itd.). Zatim će morati da nateraju učesnike da pogode o kojim zvukovima govore tokom sesije kolektivnog slušanja.

Ova aktivnost se takođe može povezati sa aktivnostima predstavljenim na sledećim stranicama.

Saveti za omladinske radnike

Objasnite da je mikrofon postavljen na prednjoj strani zuma. Ovo je usmereni mikrofon. Prioritetno snima zvuk glasa snimljene osobe. Sa slušalicama će učesnici stoga slabije čuti okolne zvukove. Ali to ne znači da oni jednostavno nestaju.

Prilog(1)

Kako H4n zoom funkcioniše

Objasnite da je mikrofon postavljen na prednjoj strani zuma. Ovo je usmereni mikrofon. Prioritetno snima zvuk glasa snimljene osobe. Sa slušalicama će učesnici stoga slabije čuti okolne zvukove. Ali to ne znači da oni jednostavno nestaju.

Zatim možete prikazati osnovni rad uređaja. Uradite ovo:

- Uključite uređaj (sa leve strane)
- Postavite SD karticu i proverite da li ima mesta
- Proverite nivo napunjenoosti uređaja
- Priključite slušalice

Pritisnite crveno dugme «REC» prvi put, koje svetli i postaje crveno.

- Podesite zvuk pomoću tastera za nivo snimanja («REC nivo» na desnoj strani zuma)
- Podesite zvuk koji čujete preko slušalica („VOL“ na levoj strani)

5

Pritisnite dugme "REC" drugi put za pokretane snimanja

Pritisnite dugme STOP da biste zaustavili snimanje

Dijagram preuzet iz korisničkog priručnika Zoom H4n

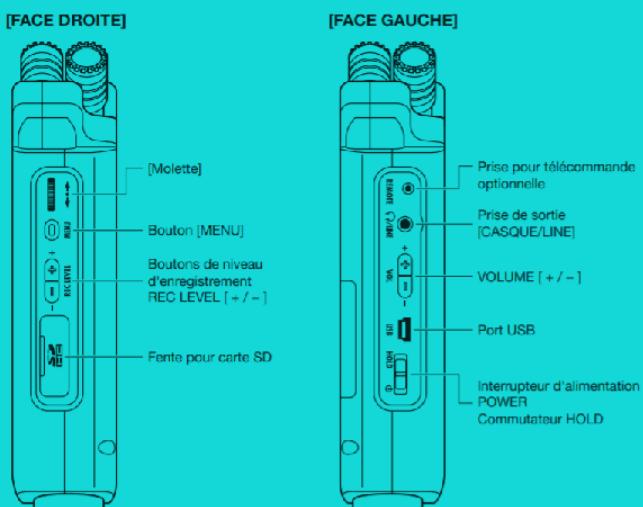
6

7

Navedite kako prilagoditi nivo registracije učesnicima. Odredite da se nivo zvuka prikazuje kao spektar na Zoom ekrani sa pozadinskim osvetljenjem. Dobar kvalitet zvuka je oko -12.

Budite oprezni, ako se dogodi da bude na -6 do 0, zvuk je zasićen. Kasnije će biti neupotrebljivo za korišćenje.

Prilog (2)**Snimite osobu sa Zoom H4n-om**

- 1) Pozovite učesnika da se pridruži i odglumi situaciju snimanja. Objasnite da moraju da završe ove različite korake pre nego što registruju nekoga:
- 2) Postavite zum uređaj u ravnu sa ustima osobe koju snimate.
- 3) Postavite pitanje sagovorniku (npr. šta ste jeli jutros?) Da biste podesili nivo snimanja.
- 4) Zatim ponovo preslušajte ovaj snimak da biste se uverili da sve radi kako treba.
- 5) Ako je intervju dugačak, stavite ruku u udoban položaj.
- 6) Registracija počinje!

RADIO STUDIO

Trajanje 10 do 15 minuta

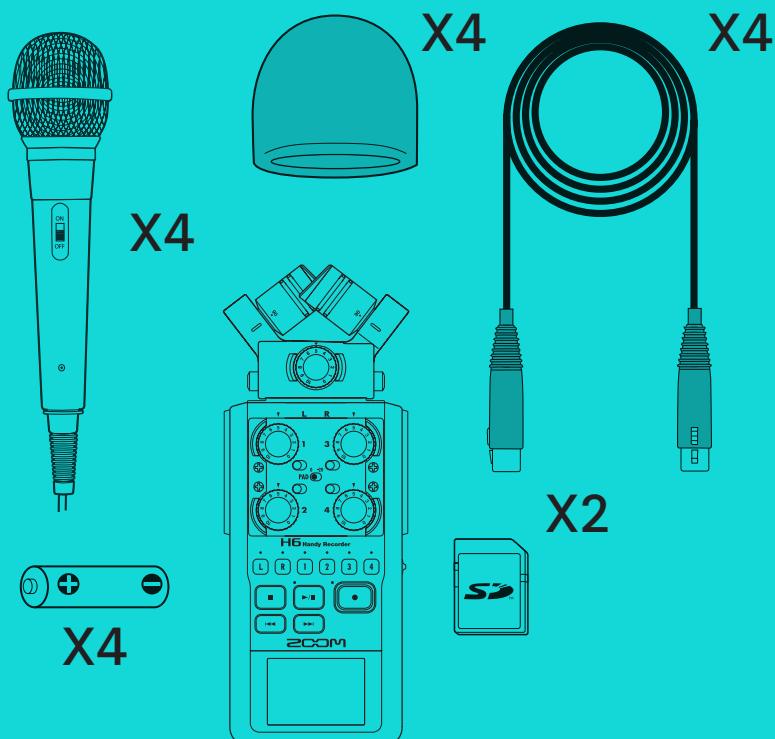
Učesnici 5 do 15

Ciljevi

- Upoznajte učesnike/učesnice sa radio opremom
- Naučite učesnike/učesnice da snimaju zvuk
- Neka im bude priyatno sa radio vežbom tako što ćete je učiniti zabavnim i pristupačnim

Oprema

- Prenosivi diktafon sa XLR utičnicama
- Mikrofoni
- Vetrobrani
- Kablovi
- SD kartica
- Slušalice
- Stolovi i stolice

Priprema

Pripremite radio opremu u torbi ili vrećici.

Instructions

Objasnite ljudima da ćeće sada pokazati materijale potrebne za pravljenje radio studija za snimanje grupnih diskusija.

Oko stola pitajte učesnike koje materijale smatraju potrebnim za izradu radio studija. Morate doći makar do ove liste kao osnovni minimum:

- Prenosivi diktafon sa XLR utičnicama
- Slušalice
- Mikrofone
- Vetrobran za svaki mikrofon
- Kablovi
- Dve SD kartice
- baterije

Izvadite navedene stavke jednu po jednu. Pitajte svaki put čemu služi predmet u pitanju.

Pitajte da li postoje volonteri koji bi želeli da pokušaju da povežu različite elemente radio studija zajedno

Pokažite učesnicima kako da koriste audio snimač.

Predložite da jedan od njih govori preko mikrofona, a ostali da dođu i slušaju slušalice (pogledajte prilog)

Évaluation

Da biste bili sigurni da su učesnici shvatili demonstraciju i razumeli kako funkcionišu predstavljeni alati, možete im predložiti da procene ovaj korak sa nekoliko pitanja. Na primer, možete im postaviti nekoliko pitanja i dati im odgovore na skali od 1 do 5

Bitno je da se utvrdi stepen razumevanja. Ovo se može uraditi usmeno ili pismeno pomoću listova na koje učesnici mogu da zabeleže svoje odgovore.

Na primer:

Da li vam se dopao ovaj korak?

Da li ste razumeli kako predstavljeni alati rade?

Da li se osećate spremno da ih koristite?

Da li vam je potrebno da se vratimo i da ponovo objasnimo nešto?

Da li vam radio sada deluje praktičnije i pristupačnije?

Saveti za omladinske radnike

Najvažnije je da budete što jasniji. Sva svoja objašnjenja možete ilustrovati tako što ćeće ih, na primer, demonstrirati. Možete ostaviti vreme između svakog koraka kako bi učesnici mogli da postavljaju pitanja ako ih imaju. Takođe pazite da ne idete prebrzo.

Prilog

**Snimite grupnu diskusiju koristeći
Zoom H6 and 4 mikrofona**

Da biste pokazali kako radi radio studio, odglumite sledeće scene:

Objasnite da ovog puta ne koristite ugrađeni mikrofon Zoom H6, već četiri mikrofona povezana sa njim preko XLR kablova.

[priključite XLR kablove na odgovarajuće utičnice na Zoom-u i na mikrofone]

Da biste zaštitili mikrofone i izbegli parazitsku buku, dodajte vetrobran

[Stavite vetrobran na mikrofon]

Upalite snimač klikom na POWER dugme

[POkažite POWER dugme i uključite Zoom]

Pre nego što započnete snimanje, proverite da li postoji SD kartica. Takođe proverite da li su baterije dovoljno napunjene da se snimanje zvuka ne prekine tokom prenosa.

[Prikaži na displeju sa pozadinskim osvetljenjem gde se mogu pronaći ove informacije]

②

①

Uključite svoje slušalice

H6 zum može da snimi nekoliko audio zapisa u istovremenu.

③

④

Izaberite svoje numere prema „1,2,3,4“ LED diodama. Kada je svetlo crveno, numera je izabrana i stoga je zvuk odgovarajućeg mikrofona spreman za snimanje.

[Uključite numere i pozovite učesnike da govore preko mikrofona kako bi pomerili audio spektar na pozadinsko osvetljenom Zoom ekranu]

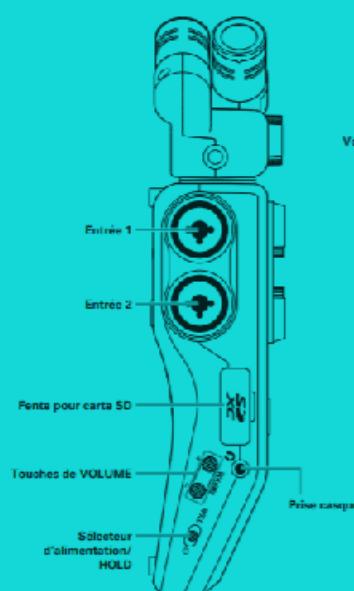
Ulagna jačina zvuka se podešava na 4 točkića koji su numerisani.

[Pomerite točkiće]

⑤

Gauche

Face avant

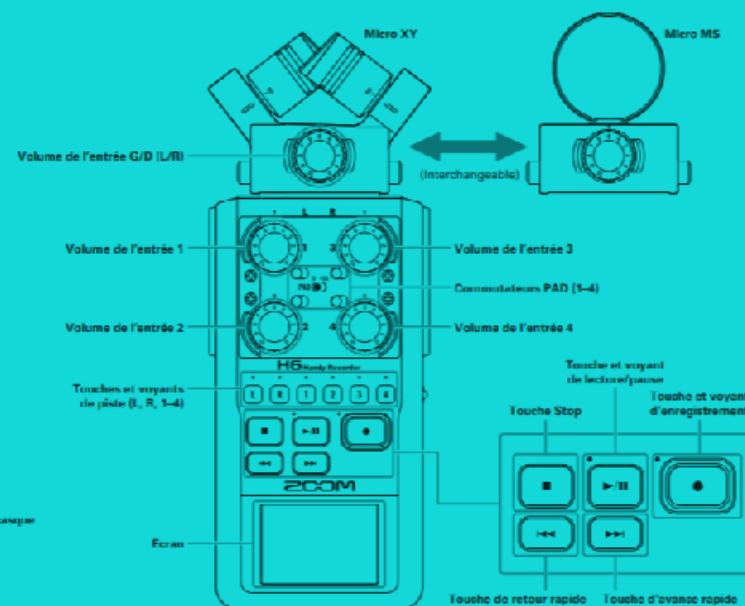

Diagram preuzet iz Zoom H6 korisničkog uputstva

Nivo audio snimaka uvek mora biti oko -12 na vašem Zoom ekranu.

Pre nego što počnete da snimate, uradite neke testove. Snimite zvuk i slušajte ga. Dakle, možete biti sigurni da sve funkcioniše!

Idemo! Započnite snimanje klikom na REC dugme

[Kliknite REC]

DRŽANJE MIKROFONA

Držati mikrofon može biti jedna stvar kada nismo navikli na to. U ovoj aktivnosti ćete pronaći nekoliko praktičnih saveta koje ćete podeliti sa učesnicima kako biste lakše preuzeli mikrofon.

Trajanje 5 do 10 minuta

Učesnici Beskonačno

Ciljevi Naučiti kako se drži mikrofon

Oprema Radio studio

Instrukcije Stanite u krug.

Pitajte učesnike jesu li već pričali nekad na mikrofonu.

Ako neko jeste, pitajte ih da li se sećaju kako se drži mikrofon.

Zatim dajte savet u dodatku opomašajući radnje.

Možete da odigrate nekoliko scena „greške“ u načinu na koji govorite preko mikrofona. Učesnici moraju da pogode šta nije u redu i da to isprave.

Prilog

PRVI SAVET

Gоворите у микрофон када седите у столици или стојите. Требало би да будете стабилни, леђа исправљена, рамена чиста. Избегавајте да лежите или да се насланјате леђима на стolicu.

Drugi savet

Kada pomerate glavu ili telo, mikrofon treba da se kreće sa vama. Da biste sami sebi pomogli, držite lakat uz telo. Ako ga držite blizu tela, dobićete veću kontrolu nad mikrofonom, osećaćete se udobnije i imati bolju ukupnu ravnotežu. Nemojte stiskati lakat uz telo, jer će položaj biti neudoban i manje ćete disati.

Treći savet

Način na koji držite mikrofon zavisi od modela. Generalno, na radiju, mikrofon treba da formira ugao od 45 stepeni sa vašim ustima. Takođe možete da ga držite blizu usta, ali ga nikada ne dodirujte.

Četvrti savet

Uzmite mikrofon rukom i čvrsto ga držite svim prstima.

Peti savet

Ruku treba postaviti prema centru ili malo više, ali je nikada ne hvatajte za loptu (mesto gde se nalazi kapsula koja preuzima vibracije koje proizvodi vaš glas), jer prigušujete zvuk.

Šesti savet

Pomerajte kablove što je manje moguće, jer to proizvodi zvuk koji će biti prisutan na snimcima! Stavite mikrofon na sto čim završite sa govorom.

Sedmi savet

Ne morate da govorite glasno preko mikrofona. Svako se može izraziti svojim prirodnim tonom i tonom glasa. „Radio“ glas je, naprotiv, opušten i zaustavljen glas.

UPOZNAVANJE SA MIKROFONOM I SVOJIM GLASOM

Kada upoznate učesnike sa materijalima i načinom držanja mikrofona, možete predložiti jednu od sledećih vežbi. Posebno će vam omogućiti da vodite prve diskusije za mikrofonom. To je zabavno vreme koje možete ponuditi na početku radionice ili treninga: učesnici se upoznaju, upoznaju sa svojim glasovima i mikrofonom. To je takođe idealno vreme za pokretanje potpunog slušanja među učesnicima i davanje saveta jedni drugima.

RADIO SEĆANJA

Trajanje 30 minuta

Učesnici 5 do 10

- Ciljevi**
- Deljenje ličnih iskustava sa radiom
 - Naučiti držanje mikrofona
 - Omogućavanje govora
 - Razmišljanje o tome kako postavljamo pitanja
 - Podsticanje aktivnog slušanja

Oprema Radio studio

Instrukcije

Stanite u krug i objasnite da će se snimati svoje prve snimke da biste vežbali govor na mikrofonu. Postavićete nekome pitanje ko će morati da odgovori na njega preko mikrofona. Kada završi, moraće da postavi nekom drugom potpuno isto pitanje.

Naznačite da će započeti prva snimanja. Voditelj može sedeti za stolom za kojim se nalazi materijal za snimanje. Pozovite učesnika da joj se pridruži. Ova uloga može preokrenuti akcije.

Postavite pitanje «Koje je vaše najranije i najtačnije sećanje sa radija?» Jednom od učesnika i dajte mu/joj mikrofon.

Učesnik odgovara. Onda on/ona postavlja ovo pitanje novoj osobi.

Posle nekoliko razmena, dodajte instrukciju: osoba koja je postavila pitanje «Koje je vaše najstarije i najpreciznije sećanje povezano sa radiom?»

„Mora da postavi novo pitanje svom sagovorniku da razmisli o odgovoru koji je upravo dat.

Usputno, dajte povratne informacije i dajte savete kako da držite mikrofon. Ako kažete nešto za poboljšanje, povežite to sa pozitivnim povratnim informacijama.

Varijante

Ovu aktivnost možete ponuditi i u obliku unakrsnih intervjuja:

- ① U paru, osoba je novinar i dva minuta intervjuje svog partnera (mobilnim telefonom ili diktafonom).
- ② Zamenite uloge.
- ③ Vratite se kao velika grupa i malo slušajte

Saveti za omladinske radnike

- ① Neki ljudi misle da nemaju veze sa radijom, ali nakon malo razmišljanja, pronađu sećanje. Izuzetno je retko da osoba nema vezu sa radijom. To može biti radio emisija koja se čuje u automobilu, u prodavnici, koju sluša sa porodicom ili, stari tranzistor viđen u prodavnici itd...
- ② Ova aktivnost je takođe prilika da se pokrene razmišljanje na temu „Šta je dobro pitanje?“ Na primer, možete pitati učesnike:
 - Da li vam je bilo prijatno da postavljate pitanja?
 - Da li je bilo lako pronaći pitanja za razmišljanje o onome što je upravo rečeno?
 - Da li ste primetili neka pitanja koja su posebno delotvorna?
 - Da li ste radije postavljali pitanja ili odgovarali na njih?

Evaluacija

Postavite nekoliko pitanja:

- Kako ste se osećali sa mikrofonima u rukama?
- Da li vam se nešto posebno dopalo u ovoj aktivnosti?

PRIČA O IMENU

Trajanje 30 minuta

Učesnici 5 do 10

- Objectifs**
- Podelite ličnu priču
 - Omogućite pričanje na mikrofonu
 - Ojačajte vezu poverenja tako što ćete dozvoliti učesnicima da se predstave i zainteresuju za druge

- Oprema**
- Radio studio
 -

PRVI KORAK

Instrukcije

- 1) Napravite parove (zamolite ljude da odu do osobe koju najmanje poznaju ili sa kojom su najmanje razgovarali).
- 2) Pozovite učesnike da svom partneru iznesu priču o svom imenu: odakle potiču, kakvo je njihovo poreklo, značenje itd. Zatim će svaka osoba morati da predstavi priču o imenu svog partnera, da cela grupa, redom za mikrofonom.
- 3) Ostavite ih 5 do 10 minuta da se razmene u parovima.

①

DRUGI KORAK

Vratite se kao velika grupa, sedite u krug. Naznačite da ćete započeti prva snimanja. Voditelj može sedeti za stolom za kojim se nalazi materijal za snimanje. Pozovite učesnika da joj se pridruži. Ova uloga može preokrenuti akcije.

Zamolite prvi par da uzme mikrofone i ispriča priču o imenu svog partnera.

②

③

Nakon svakog para, uradite debrief: pitajte učesnike kako su se osećali, kakve su senzacije osetili, itd. Dajte pozitivnu povratnu informaciju i dajte neki savet.

- Zatim, malo po malo, tokom deljenja, dajte dodatna uputstva:
- Nakon što podeli priču o imenu svog partnera, voditeljka postavlja pitanje svom partneru. Pozovite druge učesnike da se uključe i vrate se nazad.
- Zamolite jednog od parova da započne svoje deljenje, kratkim uvodom, poput radio novinara „Zdravo i dobrodošli u naš program „Istorija imena“, gde ćemo predstaviti istoriju imena „...“. i da završe svoje govore: «Hvala vam što ste nas slušali i vidimo se uskoro na Radiju Prvo ime!»

Varijanta Evaluacija **Saveti za omladinske radnike**

Možete direktno predložiti da ljudi razmišljaju o svojim prezentacijama kao o 5-minutnoj radio emisiji iz prvog koraka aktivnosti.

Možete postaviti ista pitanja kao iz prošle aktivnosti.

1) Istorija imena je zanimljiva aktivnost ako radite sa mešovitim grupama. Razgovor o poreklu vašeg imena je prilika da razgovarate o svojoj kulturi dok delite svoju intimnost.

2) Iz istih razloga, ime se može odnositi na delikatnu priču. Recite ljudima da takođe mogu izabrati nadimak ili ime osim svog imena. Oni tada mogu ispričati anegdotu o ovom imenu / nadimku.

EMOTIVNO VREME I FOTOJEZIK

Trajanje 5 do 10 minuta

Učesnici 5 to 10

Ciljevi

- Naučite da pričate o sebi na mikrofonu
- Napravite odnos poverenja među učesnicima

Oprema

- Radio studio
- Slike

Priprema Zaberite dvadesetak slika koje imaju različite registre, kako vizuelno tako i u onome što predstavljaju. Odštampajte ove slike i rasporedite ih na sto ili na zid.

Instrukcije

- 1) Zamolite ljude da pogledaju slike i odaberu onu koja predstavlja kako se osećaju i u kakovom su stanju uma. To može biti u vezi sa susretom, kao što je to u ovom trenutku njihovog života.
- 2) Vratite se kao velika grupa, sedite u krug. Naznačite da ćete započeti prva snimanja. Voditelj može sedeti za stolom za kojim se nalazi materijal za snimanje. Pozovite učesnika da joj se pridruži. Ova uloga može preokrenuti akcije.Ž

3) Kod mikrofona pitajte osobu sa vaše desne strane zašto je odabrala ovu sliku. Nakon što vam odgovori, postavite joj novo pitanje vezano za ono što je upravo rekla.

4) Osoba koja je završila sa odgovorom radi isto sa svojom komšijom sa desne strane: pita je zašto je odabrala ovu sliku i postavlja pitanje.

5) Ponovite operaciju dok svi ne prodju.

Evaluacija
Na kraju vas podsetite kako se drže mikrofoni i postavite ista pitanja kao u prethodnoj aktivnosti.

IMAGINARNA ISTORIJA

Trajanje 5 to 10 minutes

Učesnici 5 to 10

Ciljevi

- Naučite da držite mikrofon
- Napravite razigranu atmosferu kreativnosti

Oprema

Priprema

Zaberite dvadesetak figurativnih slika (osoba, predmet, mesto) koje imaju različite registre, kako vizuelno tako i u onome što predstavljaju. Štampajte ove slike u malim formatima.

Instrukcije

- 1) Postavite zadnje slike na sto tako da učesnici ne mogu da vide šta predstavljaju.
- 2) Sedite u krug oko stola. Označite da ćete započeti snimanje. Voditelj može sedeti za stolom za kojim se nalazi materijal za snimanje.
- 3) Recite da ćete zajednički izmisliti priču. Izgovorićete rečenicu na mikrofon, a zatim je proslediti osobi sa vaše desne strane. Ona mora okrenuti sliku na sto i dovršiti priču iz onoga što vidi.
- 4) Ponavljajte dok svi ne prođu.
- 5) Zatim možete ponovo da slušate priču da biste čuli svoje glasove.

Saveti za omladinske radnike

Ova aktivnost je idealna za početak rada sa mikrofonima ili pre pisanja radionica (na primer, ako radite radiofikciju).